

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

Antidecalogvs Theologico-Politicvs Reformatvs

Dript, Laurentius a

Paderbornae, 1672

12. Princeps Christianus bello impetitus cum Turca & Infidelibus foedus
inire, & auxilium petere potest.

urn:nbn:de:hbz:466:1-13441

hic Author foedifragio Pontificio, quo ruptum foedus prius initum, & quo stante secundum injuri non potuit: quam violationi foederis posterioris, cum injuriâ Summi Pontificis, & tot Christianorum Principum contra secundum Decalogi Præceptum facti adscriberet *Christianus Matthia*, & posterius Distichon à se excogitati Epithaphij hoc modo inverteret.

*Si non Pontificis violassem foedera summi
Non ferret Schyticum Pannonis ora jugum.*

PROPOSITIO X.

Princeps Christianus bello impetitus cum Turca & Infidelibus foedus inire & auxilium petere potest.

96. **F**Oedus definit *Boxbornius instit. Polit. lib. 1. cap. 11.* quod sit duorum vel plurium Principum, vel Rerumpublicarum publica de amicitia, societate, mutuis commercijs mutuisq; auxiliis prestandis pactio, seu solemnis conventio. Quod si cum vicinis in ea-
tur, eo præcipue fine id fiat. i. ut finiantur,

decidanturque lites, & exortæ similitates
 2. Ut de fœderis lege ex omnium fortuna
 idoneæ ad propulsandum communem ho-
 stem vires decernantur. Quod si vicini cum
 quibus fœdus firmatur Majores sint præ-
 denter & ita agendum, ne illis in manus tra-
 dantur claustra Imperij: minores enim spe-
 cie delati auxiliij facile à majoribus oppri-
 muntur: in accipiendo proinde auxilio nun-
 quam nimium: siue quod majus est, copijs
 quæ iuvantur, accipiendum est. Nec summa
 rerum auxiliaribus copijs unquam permit-
 tenda est: id enim aliud non esset, quam tra-
 dere vim Majestatis. Vnde non nisi summa
 necessitate id exigente fœderatorum auxilia
 admittenda sunt: tum quia semel admissa
 difficulter admodum dimittuntur, tum quia
 ambitiose & cum contemptu illorum, quibus
 iuvandis veniunt, & insolenter plerumque
 agunt, uti suo damno in auxiliaribus Copijs
 à Gallo contra Principem Monasteriensem
 acceptis Batavi experti sunt. Sed his longius
 immorari præsentis propositi non est.

97. Licite cum Turcâ, aliisque Infideli-
 bus fœdera sanciri his rationibus suadeti
 possit

posset. *Primo*: quia defensio propriæ vitæ & Bonorum cum moderamine inculpatae tutelæ cuilibet particulari, est licita, ergo multo magis Principi pro patriæ & sui necessariâ defensione: cum enim licitus est finis, licita quoque sunt, quæ ad finem ordinantur: maxime cum necessitas legem non habeat, & impossibile supponat, ad quod nemo obligatur. *Secundo*: quia fideles in iusto bello infideles iuvare possunt (Julianus enim Apostata plures Christianos milites habuit) cur non & contra? *Tertio*: Deus ipse usus est *Nabuchodonosore*, alijsque Infidelibus Principibus ad correctionem fidelium: Cur non & idem possit ad exemplum divinum Princeps? *Quarto*: *Abraham* fœdus pepigit cum *Ammorheo* & *Escol*. *Judas Machabeus* cum *Romanis*: *David* cum *Achis* Rege *Geth*. *Salomon* cum *Hiram*.

98. *Hugo Grotius de Jure Belli & Pacis lib. 2. cap. 15. n. 8. de fœderibus* ait frequens est questio, licite ne incantur cum his, qui à vera religione alieni sunt: quæ res in Jure nature dubitationem non habet: Nam id Jus ita omnibus Hominibus Commune est, ut Religionis

discrimen admittat. Sed de Iure divino quaeritur, ex quo hanc quaestionem tractant non Theologi tantum, sed & Iurisconsultorum nonnulli, inter quos Oldradus & Decianus; sed adductis exemplis jam ante allatis affirmativam tenet, licere de Iure divino, tam veteri, quam Evangelico: Cui assentitur Christianus Lichtenbenthal in suo Collegio Politico Exercit. 14. quaest. 6. Didacus Saverda licet sententiam contrariam teneat in Symbolis Politicis Symbolo 93. nihilominus illa foedera cum haereticis licita asserit, quae aut belli sopiendi, aut commerciorum exercendorum causa fiunt: quale fuit Isaaci, cum Abimeleco, & quod etiamnum viget Hispaniam inter & Angliam. Cujus sententia tenenda est, ac dicendum cum Reinkingh foedera cum Turcis & infidelibus inita illicita, Deo quae summe displicentia esse, idque ex jam dicto Saverda ostenditur.

99. Tyrrhenum mare ait is saepius expertum est pericula amicitiae & societatis montis Vesuvij. Abdidit mons ille sub viridi suo pallio astum & siccitatem suorum viscerum & mare nihil suspicatum mali, foedus cum meo amicitiam re nihil

eumq; strinxit undarum suarum brachiis, nulla habitâ ratione illius, quæ inter ambas istas naturas intercedit contrarietatis. Verum dolosus ille mons sinistram suam intentionem pressit in pectore. Crevit inter utrumq; communicatio per occultas, quasdam vias, nec capere potuit vicinum mare, fictum illum amicum, non nisi munimenta adversus se erigere, & subterraneos cum diversis metallis sulphureis instruere cuniculos, donec ijs jam perfectis ignem admovent. In supremo montis cacumine hiatus ingens & profundus se aperuit, unde flammæ erumpebant. Contremuit sæpius vastum illud corpus, tanta molis, ac ponderis, & inter horrenda tonitrua incensas evomuit liquecentium metallorum indigestas materias, quæ in illius fervebant stomacho, & per montis declivia ad instar torrentium igneorum in circumjacentes agros sese effuderunt: donec in ipsum mare dilaberentur. Pugnarunt inter se ambo Elementa, non sine trepidatione ipsius naturæ metuentis, ne pulcherrima hæc rerum fabrica conflagraret: ardebant ipsi aquarum fluctus à superiore hoste domiti. Pisces flammis innatantes extincti sunt.

100. Ecce

100. Ecce Symbolum & Emblemata impiorum foederum. Tales semper habebunt effectus, omnia similia foedera, quae dispari naturae sunt, & conditionis. Nec damna minora metuat Princeps Catholicus, qui societatem cum infidelibus coierit: nam cum nulla graviora sint odia, quam quae ex Religionum diversitate oriuntur; fieri quidem potest, ut ea necessitas praesens dissimulet, quin tamen erumpant aliquando, nemo impedit. Quomodo obsecro conservari poterit inter illos amicitia, si unus alteri satis non fidat, & ruina unius cedat in emolumentum alterius. Qui opinionibus discrepant, etiam animis dissident; cumque creaturae simul aeterni illius & supremi artificis, ferre non possumus, ut eidem denegetur ille adoratiois cultus, quem verum & orthodoxum judicamus. Et licet bona esset infidelium amicitia, justitia tamen divina non permittit, ut hostium suorum opera fines nostros consequamur: quin plerumque nos castigat per illam ipsam infidelem manum, quae peccatis subscripsit.

101. Imperium, quod Constantinus Im-

perat
per f
nim
ctio
vivâ
C
cia,
latio
extre
ca in
supr
agno
cess
felic
I
Rom
pote
pra
pen
eju
cipa
nim
lium
qui
ver

per-

perator in orientem transtulit pessum ivit
per fœdera Paleologorum cum Turcis Deo
nimirum permittente, ut posteris corre-
ctionis esset exemplum absque ullâ tamen
vivâ familiæ illius memoriâ.

Quas calamitates non perpeffa est Fran-
cia, postquam Rex *Franciscus* magis æmu-
latione gloriæ *Caroli V.* Imperatoris, quam
extremâ necessitate ductus fœdus cum Tur-
ca iniit, eumque in Europam evocavit. In
supremo vitæ Articulo hunc errorem suum
agnovit, & detestatus est. Sed & ab ejus suc-
cessoribus pœnam Deus repetiit morte in-
felici & violentâ eos tollendo è medio.

102. Simul ac *Judas Machabeus* cum
Romanis junxit amicitias contra Græcorum
potentiam: orbatur duorum Angelorum
præsidio, qui ejus lateri, assistebant. Eandem
pœnam, eademque ex causâ etiam dedere
ejus fratres *Jonathas* & *Simon*, qui ei in prin-
cipatu successerant. Quod si eâ severitate, a-
nimadvertit Deus in Principes, qui infide-
lium, Hæreticorumq; implorant auxilium:
quid iis faciet, qui iisdem opem ferunt ad-
versus Catholicos, & in causa sunt, cur tan-
tos

tos

tos illi progressus faciant? unde facile collige-
 ges, quantam Dei offensam incurrerint, incurrant hi, qui ad opprimendam (à qua-
 lassi) domum Austriacam nullo naturalis
 defensionis, aut extremæ necessitatis titulo
 suffragante, cum illius hostibus & Hæreticis
 foedus sanxerunt, bellum ei inferendo, illud
 in alienis terris extra status suos fovendo.
 Hæreticis, ut contra Catholicos triumphent, assistendo. Quod licet illi ob suum, ut
 post patuit privatum emolumentum fecerint,
 nec huc usque vindicem Dei manus
 fenserint: nequaquam tamen illam evadent,
 sed tanto efficacius sentient, quanto amplius
 differtur: tarde enim ad vindictam sui divina
 procedit ira: sed tarditatem vindictæ supplicij
 gravitate compensat. Lataque est contra
 illos, illorumque similes jam dudum per
 Salomonem divina sententia: *Ecclesiast. 1. 10.*
 Regnum à gente in gentem transfertur pro-
 pter injustitias, & injurias, & contumelias, &
 diversos dolos.

103. At inquires necessitas & defensionaturalis
 sæpe ad similia foedera coarctat: sed raro omnes
 circumstantiæ & conditiones

tales concurrunt, quæ ea licita faciant, & majoris sint ponderis, quam universale scandalum, & periculum opinionibus falsis veram inficiendi Religionem: Siquidem eorum communio veneni instar est, quod facile alios corripit: cancer, qui celeriter serpit, ubi novitate & licentiâ capti fuerint animi. Poterit quidem politica divinis diffisâ suffragiis & præsiidiis, ac in artibus humanis spem collocans, se ipsam fallere; Deum non item in cujus tribunali rationes mere apparentes locum non habent.

Ex quibus facilis est responsio ad Argumenta ex adverso proposita talis enim defensio nequaquam licita est, sed inficit finem malitiâ suâ, qui proinde bonus non est, non enim sunt facienda mala, ut eveniant Bona: sæpeque imaginantur Principes necessitatem, ubi non est: nec semper necessitas licitum facit, quod alias illicitum est: nec ulla est divina prohibitio, ne fideles infidelibus serviant, & illis obediant, sicut in contrarium.

104. Non possum hic præterire temerariam & contumeliosam *Christiani Matthie lib. 4. Theatri Historia in Friderico 3. assertionem.*

tionem. Vbi postquam miserandam *Uladislai* & Christianorum Cladem retulisset, tandem subiungit: *Adeo consensu experientia perpetuae certum est, nulla fuisse unquam felicitia foedera cum Pontificibus facta, vel bella de illorum consilio suscepta, & administrata praesertim ubi cause fuerunt aliqua religionis specie vestita, aut cum fuit spectata, & quaevis dignitatis, aut potentiae Pontificiae amplificatio.* Nimirum ex *Vatiniano* in Romanum Pontificem odio sicut supra, sic iterato hic mendacem facit: An non felicissimus fuit successus armorum consulente *Summo Pontifice* aduersus *Longobardos* in Italia à *Carolo Magno* sumptorum? Quid, quodidem *Carolus Magnus* in omnibus suis expeditionibus victoriosissimus, nihil fere sine consilio, aut consensu *Summi Pontificis* aggressus sit? An non fuit felix belli Eventus à *Carolo V. Summo Pontifici* confederato contra *Protestantes* susceptus? Ipse *Christianus Matthiae* in *Carolo* id fatetur. Sic quoque nota est felicitas belli aduersus *Turcam* Anno 1671. ab *Hispanis & Venetis Pontifici* confederatis in pugna *Naupactensi* peracti. Sed

unicum

unicum & singulare gaudium est protestantibus, si acuant linguas suas sicut serpentum contra Summum Pontificum : vera sint vel falsa, quæ narrantur, *Christiani* nihil refert ex illo consilio : audacter calumniare, semper aliquid hæret.

PROPOSITIO XI.

Princeps Sæcularis Excommunicari Ecclesiasticâ potestate non potest.

105. **S**Vppositis principiis supra & allatis & explosis, quod Princeps rerum Ecclesiasticarum summam habeat potestatem, sitque de Jure divino Episcopus : infallibiliter quoque sequitur, eundem Ecclesiasticâ potestate excommunicari non posse : cum illius sit supremum caput nulli subiectus, à quo quidquid est potestatis Episcopalis tam Jurisdictionis, quam ordinariæ dimanat : minor autem in majorem, nec par in parem potestatem habet, Ac ita Principis tanquam Episcopi ex fundamentis allegatis est alios excommunicare, non ab alijs excommunicari, id quod insinuat *Christianus Lieben-*